

handelen we beiden nog dezelfde problematiek, maar door middel van bijscholing willen we onszelf en de praktijk verbreden qua kennis. Het voordeel van een collega binnen de praktijk is dat je veel kunt bespreken met elkaar wat betreft de problematiek die je tegenkomt of wanneer je er bijvoorbeeld niet uitkomt met een behandelkind. Samen naar een kind kijken helpt enorm. Je deelt elkaars kennis en dit houdt je scherp.

Het thema van 2011 is taal. Wat zou het publiek beslist moeten weten van de logopedie als het om taal gaat?

Het is van groot belang dat verstoringen en achterstanden binnen de taalontwikkeling van een kind zo snel mogelijk worden erkend. Hierin ligt een groot deel van de verantwoordelijkheid bij de begeleiders op het kinderdagverblijf of op het consultatiebureau, maar ook bij de peuterspeelzaal en de

kleuterschool. Hoe eerder kinderen met een taalprobleem begeleid worden, des te beter zijn hun onderwijskansen. Logopedie houdt kinderen communicatief in beweging. Taal is communicatie en andersom. Dankzij logopedische behandeling behalen kinderen succeservaringen en kunnen zij zich red- den op school en in de maatschappij. Dit is van on- schatbare waarde.

De school van... Brigitta Balvers en Johanneke Uittenbroek

Wij zijn Brigitta Balvers en Johanneke Uittenbroek. We zijn werkzaam als logopedist op de Alexander Roozendaalschool in Amsterdam. Dit is een grote cluster 2-school voor kinderen met ernstige spraak- taalproblemen. Een uitdagende werkplek met een goede werksfeer en veel collega logope- disten, op dit moment wel negentien! Onze school is een basisschool: we hebben kinderen in de groepen 1 tot en met 8. Er zitten ongeveer 350 kinderen op onze school, komend uit de regio Amster- dam. Ook is er een groot team met ambulante begeleiders, die ongeveer 250 kinderen buiten onze school begeleiden.

Op onze school zitten kinderen die zich communicatief onvoldoende kunnen redden. Dit kan komen door een groot articulatieprobleem, een taalachterstand van meer dan een jaar of problemen met de pragmatiek (zo- als bij kinderen met autisme). Alle kinderen hebben, voordat ze bij ons op school komen, minimaal een half jaar logopedie gehad, maar hadden daar niet voldoende aan. De taalproblemen mogen niet voortkomen uit bijvoorbeeld tweetaligheid of een lage intelligentie. De kinderen lopen vast in het re-

guliere onderwijs of komen vanuit de voorschoolse opvang. Het doel is om de kinderen zo snel mogelijk weer naar het Basisonderwijs (Bao) of het Speciaal Basisonderwijs (SBao) te kunnen laten terugstro- men, eventueel met ambulante begeleiding. Dit lukt niet bij alle kinderen: er zijn kinderen die de ba- sisschool bij ons afmaken.

Op onze school is het belangrijkste vak taal. Hier wordt aan gewerkt in de klas en bij individuele logopedie. In de klas wordt er in de onderbouw thematisch gewerkt en in de bovenbouw met de

Taaltrapeze. We geven veel visuele ondersteuning met plaatjes, pictogrammen en gebaren. Er wordt veel herhaald en veel structuur geboden. Kinderen met autisme en kinderen met spraak- taalproble- men hebben hier veel baat bij. We zien vaak voor- beelden van kinderen die weer helemaal opbloeien en weer tot leren komen in onze school. Ook wan- neer we ouders spreken, horen we dat gedragspro- blemen, bijvoorbeeld veroorzaakt door het onvol- doende kunnen zeggen wat je wilt, verdwijnen.

Werkzaamheden logopedisten

Iedere groep op school heeft een vaste logopediste. Een logopediste kan meerdere parallelgroepen heb- ben, terwijl anderen een groep uit de onderbouw en een groep uit de bovenbouw onder hun hoede heb- ben. Dit schooljaar is Brigitta verbonden aan groep 7 en aan de allerkleinsten van de school: een groep 1. Een groep waarbij aanvankelijk nog veel aan ob- servatie, diagnostiek en oudervoorlichting moet worden gedaan. Johanneke heeft een groep 4 en een groep 8. In groep 8 is het nu een spannende tijd om- dat de vervolgschool gekozen moet worden.

Er vindt intensief overleg plaats tussen de logope- diste en de groepsleerkracht. In dit overleg komt ter sprake hoe de leerkracht het beste de communica- tie van de individuele leerling kan begeleiden en welke toepassingen er moeten zijn voor de groep in het geheel. Wij kunnen zo aansluiten op activitei- ten en de onderwerpen die in de klas spelen, en de leerkracht kan aansluiten op de specifieke proble- men van het kind.

Drie maal per jaar vindt een groepsbespreking plaats, waarbij de betrokken leerkrachten en behandelaars het handelings- en onderwijskundig plan van de leer- lingen evalueren. De logopedisten hebben een evalu- atie van de individuele handelingsplannen geschre- ven en een nieuw plan geformuleerd. Deze worden meegenomen in de groepsbeoordeling.

Na de groepsbeoordeling vinden gesprekken plaats met de ouders, waarbij de leerkrachten het onder- wijsplan en wij het logopedisch handelingsplan toe- lichten.

Een deel van de kinderen heeft naast de geboden hulp en ondersteuning extra begeleiding nodig, waardoor het handelingsplan moet worden aange- past. Deze kinderen worden besproken in de Com- missie van Begeleiding. Dit is een uitgebreid team

Brigitta en Johanneke

met onder andere een gedragsdeskundige, schoolmaatschappelijk werk, de schoolarts, waarbij de logopediste ook zitting heeft om de communicatieve vaardigheden van de kinderen toe te lichten en mee te denken over de te nemen stappen en maatregelen. Een van de maatregelen kan zijn dat kinderen nader onderzocht moeten worden of dat er aanvullende observaties nodig zijn.

Ieder kind krijgt één of twee keer per week individuele logopedie, waarbij het individuele handelingsplan gevolgd wordt. Dit plan omvat de onderdelen auditieve vaardigheden, articulatie, taalbegrip, taalproductie, pragmatiek en communicatieve redzaamheid. Het handelingsplan wordt opgesteld naar aanleiding van de afgenomen testen en observaties.

Naast de individuele logopedie geven we één maal per week een mondelinge taalles in de groep. Een vast onderdeel van de groepsles vormt het uitbreiden van de woordenschat, maar er wordt onder meer ook gewerkt aan het vertellen van verhalen, redeneren en debatteren (dit in de hogere groepen).

De logopedisten spelen ook een belangrijke rol in het ontwikkelen van de kennis van de spraak- en taalontwikkeling bij de leerkrachten en het andere ondersteunend personeel. Zo is er een interne opleiding Spraak en Taal ontwikkeld, die iedere leerkracht op school gevolgd moet hebben. Hierin staan ook schoolspecifieke methodes om aan taal te werken: zoals het werken met melodiebogen.

De logopedisten geven ook voorlichting en begeleiding aan ouders. Voor de ouders van de jongste kin-

deren geeft Brigitta samen met de leerkracht 4-derochten. Voor alle ouders van de school worden themabijeenkomsten georganiseerd.

Alle logopedisten hebben zitting in één of meerdere werkgroepen op school, dit kan bijvoorbeeld de werkgroep autisme, dyslexie, meertaligheid, gedrag, gebaren, ouders of de linguïstenwerkgroep zijn. Brigitta heeft zitting in de werkgroep dyslexie en Johanneke in de linguïstenwerkgroep.

Er vinden op school regelmatig studiedagen plaats voor het hele team, waarbij bij ieder thema van de studiedag gekeken wordt welke rol de logopediste in het specifieke onderwerp heeft. En er zijn speciale studiedagen die alleen voor het team logopedisten bedoeld zijn.

De school heeft leerlijnen ontwikkeld voor het leesproces en het logopedieteam ontwikkelde leerlijnen voor onze populatie kinderen ten aanzien van alle deelvaardigheden binnen de spraak-taalontwikkeling.

Bezuinigingen

Op onze school is er op dit moment veel onrust bij het personeel en de ouders door de bezuinigingsplannen op Passend Onderwijs van minister Bijsterveld. Deze hebben grote gevolgen voor onze school. Het betekent concreet dat 25 procent van de kinderen en 25 procent van de logopedisten weg moeten. Het betekent voorts:

- Dat de afdeling Ambulante Begeleiding met 55 procent wordt ingekort.
- Dat kinderen met ASS niet meer binnen ons onderwijs thuis mogen horen, maar naar het cluster

4-onderwijs worden overgeheveld.

- Dat leerkrachten in het Bao en SBao overspoeld worden met kinderen met uiteenlopende problemen, terwijl zij nauwelijks nog ondersteuning krijgen van Ambulante Begeleiding.
- Dat de logopedisten in de vrije vestiging een toestroom van kinderen krijgen, met een uitpuilende wachtlijst tot gevolg.
- Dat de ziektekostenverzekeraars eerdaags de kosten moeten gaan dragen.
- Dat kinderen vastlopen binnen het onderwijs en weer thuis komen te zitten.
- Dat ouders niet meer weten waar hulp te zoeken.
- Dat veel opgebouwde expertise over begeleiding van kinderen met ernstige spraak/taalstoornissen gaat verdwijnen.
- Dat de expertise niet zo maar in een handomdraai door leerkrachten van het Bao en SBao kan worden opgebouwd.

Feit is:

Dat... onze kinderen niet van de aardbodem verdwijnen, maar blijven bestaan.

Dat... hun toekomst negatief beïnvloed wordt door deze bezuinigingen.

Dat... wij ons daar ernstig zorgen over maken!

Op het moment van het schrijven van dit artikel is er nog veel onduidelijk over de bezuinigingen. Ook moeten de plannen nog goedgekeurd worden door de eerste kamer. Kijk voor het laatste nieuws op de NVLF-site.

De NVLF is van en voor u

Als lid van een vereniging heeft u inspraak in het reilen en zeilen van de vereniging. Het is onze taak om te zorgen dat u ook af en toe een kijkje kunt nemen in onze keuken.

U vormt als leden het hoogste orgaan en via afvaardiging in de Ledenraad kunt u uw stem uitbrengen op belangrijke voorstellen.

Via de website, *Logopedie en Foniatrie* en de nieuwsbrief houden we u zo goed mogelijk op de hoogte van de actuele ontwikkelingen en de beleidszaken van onze vereniging. Het is van belang dat u goed geïnformeerd bent. Tijdens de districtsvergaderingen komen we naar u toe.

Veel informatie staat op onze websites en ik nodig u uit om daar geregeld eens bij stil te staan. Om nog meer te kunnen inspelen op uw wensen willen wij een webredactie vormen die mee kijkt hoe onze websites nog meer verbeterd kunnen worden. Wie weet heeft u wel zin om hieraan deel te nemen?

Je inzetten, ja graag

Als lid van bijvoorbeeld een sportvereniging wordt u soms gevraagd om mee bardienst te draaien of

coach of chauffeur te zijn. Die functies hoeven bij de NVLF niet vervuld te worden: we hebben een goed functionerend bureau om zaken voor te bereiden en uit te werken. Voor input en het bepalen van de juiste richting van onze vereniging hebben we echter u hard nodig. Zonder u geen NVLF.

Ik roep u hierbij op om eens voor u zelf of samen met collega's of kring na te gaan wat u voor de NVLF zou willen doen? We hebben gelukkig al ontzettend veel enthousiaste leden die u voor zijn gegaan en zich met verve inzetten voor de NVLF. Er bestaat een nota waarin omschreven staat voor welke taken onkostenvergoeding geldt. Voor veel taken is het ook mogelijk punten te verwerven voor het kwaliteitsregister.

Misschien zit u al in de Ledenraad, een focusgroep of werkgroep. Misschien bent u kwaliteitskringbegeleider of neemt u deel aan discussies op het weblog. Ook kan het zijn dat u reageert op vragen/en-

quete's betreffende verenigingszaken. Uw mening wordt erg op prijs gesteld.

Schrijven voor ons blad

We hebben een mooi tijdschrift *Logopedie en Foniatrie*, dat maandelijks verschijnt. Ook daarvoor geldt dat dit alleen zo vaak kan verschijnen bij voldoende input! Heeft u een goed boek gelezen, een goede studiedag bezocht of zin om iets te schrijven over een werkwijze waar u enthousiast over bent, maar weet u de aanpak niet? Dan kunt u daarvoor altijd ondersteuning krijgen vanuit redactie of bureau. Wanneer u daadwerkelijk een kijkje in de NVLF-keuken zou willen nemen in Woerden is dat uiteraard ook mogelijk. Het gebouw aan de Steinhagenseweg is er voor u. Misschien bent u er al geweest omdat we steeds vaker op onze eigen locatie vergaderingen en besprekingen organiseren. Ik hoop dat u ons weet te vinden en besluit daarom ook met een tot spoedig ziens,

Dienie Koolen-Goossens
voorzitter PR/Communicatie